

VÍNA Z MALÉHO KOPCA

Château Lafite Rothschild

TEXT: TIBOR VITTEK, FOTO: TIBOR VITTEK A INTERNET

Pri hľadaní svetových ikonických vín na našom trhu sme tentokrát zašli za Ladislavom Muzikárom, majiteľom spoločnosti Schmitd & Co. Venuje sa prémiovým vínam. Takých, ktoré sa dajú nazvať veľkými, nájdete v jeho ponuke viac ako dost.

Ked sme si dohadovali stretnutie, Ladislav Muzikár uvažoval, že nám predstaví Château Angelus, prípadne niektoré z vín od Angela Gaju. Nastal deň D, hodina H a my sme sa ocitli v sídle spoločnosti Schmitd & Co, v obci Devín a všetko bolo inak. Na stole potichu predýchavala otvorená fľaša Château Lafite Rothschild 1998. Naše oči sa už potešili a ostatné zmysly sa dostali do módu vzrušenie.

Čo preferuje Ladislav Muzikár

Hostiteľ svoj výber zdôvodnil: „Z francúzskych vín mi najviac chutia tie, kde je prevažne Merlotu. Aj keď to nemusí byť práve Château Petrus. Mám rád, keď je víno zjemnené Merlotom, takže ak mám porovnávať brehy, ja v podstate preferujem ten pravý, Saint Emilion alebo Pomerol. Napriek tomu som vybral víno z ľavého brehu, pretože Château Lafite Rothschild považujem za klasiku.“

Ladislav Muzikár sám seba vôbec nepasuje za znalca vín, hlavne nie slovenských. Jeho hlavnou sférou záujmu sú veľké francúzske a talianske vína, ktoré sa ale snaží spoznať čo najlepšie. Okrem vín z Bordeaux sa vyznal aj z lásky k Champagni. Jeho preferovanou značkou je Pol Roger. Ich vlajková loď Sir Winston Churchill je plne porovnateľná s veľkými vínami zo Champagne ako je Crystal či Dom Perignon, ale za zmienku stojí celá línia, vrátane základného Brut reserve, ktoré má výborný pomer cena a kvalita.

„Mám rád Blanc de blanc, nepohrdnem ani dobrým Proseccom, napríklad Nino Franco a jeho Rustico. Ak si však chcem v spoločnosti vína dobre oddýchnuť, pohrať sa s ním, trochu meditovať, vyberiem si nejaké ťažšie, telnatejšie, komplexné červené víno. Mimo regiónov Bordeaux dávam prednosť Piemontu a Toskánsku. Či už je to Barolo, Brunello di Montalcino, dobré Chianti alebo nejaký fajnový supertoskánec. Nechcem tým povedať, že s radosťou neochutnám povedzme taký Sauvignon blanc z Alto Adige, avšak veľké červené vína na mňa pôsobia viac emočne.“

Château Lafite Rothschild

Víno samotné, ale aj usadlosť majú pôsobivú históriu. Prvýkrát sa o Lafite zmienil opäť neďalekého kláštora už v roku 1234, ale jeho história vinárskej legendy sa začala písať až koncom 17. storočia. V roku 1695 sa vďaka sobášu spojili majetky Lafite a Latour a Ségurovci začali budovať slávu týchto vín. Markíz Nicolas Alexandre de Ségur, neskôr známy ako „Knieža vín“ mal nesporne talent ako na pestovanie viniča, výrobu vína, tak aj na obchodovanie s ním. Bol to práve

on, kto sa zaslúžil o popularitu „New French Clarets“ na Britských ostrovoch. V priebehu 18. storočia si britský ministerský predseda po dobu dvoch rokov každé tri mesiace objednával jeden barikový sud vína Château Lafite. Už vtedy sa stalo v Londýne slávnym a to ešte nebola v Bordeaux zavedená klasifikácia.

V samotnom Francúzsku neboli tieto vína tak populárne ako v Londýne. Onedlho však dobili aj francúzsky trón. Vďaka maršalovi de Richilieu (prasynovec kardinála de Richilieu) si víno obľúbil samotný kráľ a po ňom nasledovala celá plejáda v tom čase mienkotvorných persón, ktoré mu podľahli: Madam Pompadour, Madam du Barry, ale aj veľvyslanec Spojených štátov amerických a veľký milovník vín z Bordeaux, Thomas Jefferson. Keď posledný potomok rodiny Ségur skončil pod gilotínou, majetok prešiel do rúk štátu. Nasledovala dlhá anabáza, keď vlastníctvo tohto chateau postupne vystriedalo niekoľkých Holanďanov a jeden Brit. Prelom v jeho histórii nastal, keď sa majiteľom Château Lafite stala rodina Rothschildovcov. Odvtedy má majetok názov Château Lafite Rothschild.

Areál Château Lafite Rothschild

Prečo ročník 1998

„Château Lafite Rothschild si rozhodne zaslúži veľký rešpekt a úctu. Vybral som ročník 1998. V Medocu, či presnejšie v Paillacu, sa bežne stretávame s kupázami na báze odrôd Cabernet Sauvignon a Merlot, v menšom miere aj s Cabernet Franc či Petit Verdot. Víno Château Lafite Rothschild ročníka 1998 je zaujímavé tým, že je to úplne čistý Cabernet Sauvignon, bez akejkoľvek prímеси. Dáva tomuto vínu dlhovekosť,“ predstavil svoj výber Ladislav Muzikář.

Víno pred naliatím do pohárov predýchavalo v otvorenej fľaši štyri hodiny. Podľa Ladislava Muzikářa je tento spôsob prevzdušnenia menej intervenčný ako použitie dekantéra. Lepší je hlavne, ak má človek čas a môže sa s vínom pohrať. My sme ho mali. Tehlovoceruvený okraj vína prezrádzal jeho vek a vyzretosť. Vôňa prezrádzala ušľachtilý pôvod a pevnosť vína. V žiadnom prípade nepôsobilo unavene, či nebudaj naoxidovane. Neuveriteľne komplexná vôňa bola plná čiernej ovocnosti s prevahou ríbezlí a troškou tlejúceho lístia. Neskôr sa objavili fialky, dotyk vanilky či cédrového dreva.

V chuti sa tiež prejavovala jeho úžasná komplexnosť a mnohotvárnosť. Našli sme v nej čierne, višne, ale najvýraznejšie čierne ríbezle, ďalej cédrové drevo, vanilka, dub a možno jemné zadymenie s dotykom tlejúceho lístia. Víno má v ústach úžasnú textúru. Tanínov obsahuje naozaj dosť, ale prejavujú

sa iba vo vnútornej architektúre vína. Neodrhnú, nesušia, nijako nevyčnievajú. V ich prípade aj výraz zamatové treba poopraviť na hodvábné. Sú sladké, hladučké, krásne sa kľžu dolu hrdlom, pritom sú veľmi pevné. Víno nie je ani veľmi ťažké, ani príliš alkoholické či robustné. Pôsobí elegantne a ušľachtilo.

Človek sa neubráni porovnávaniu. Ak by som mal ukázať prstom na jedno z dvojice vín Château Lafite Rothschild 1998 a Château Latour 1995, pravdepodobne by som dal prednosť mladšiemu z nich. Necítim sa však dostatočne skúsený na to, aby som robil arbitra medzi veľkými Bordeaux. To prenechám skúsenejším. Náš hosťiteľ k tomu dodáva. „Človek by sa nemal stať otrokom kritikov. Keď si všimnete, napríklad WineSpectator dá jednému vínu 98 bodov a akoby z trucu Bob Parker to isté víno ocenil iba na 91. Človek začne mať pocit, že strieľajú od pása. Môžeme sa baviť o rôznych uhloch pohľadu o osobných preferenciách, ale ak sa pohybujeme v oblasti nad 90 bodov, je takýto veľký rozdiel neakceptovateľný. To, že tieto vína sa v štandardných ročníkoch pohybujú vysoko nad 90 bodov azda netreba pripomínať.“

Investovanie do vína

Ladislav Muzikář sa skôr ako na distribúciu vín zameriava na investovanie do vína. V tejto oblasti, rovnako ako na burze cenných papierov, treba mať čistú hlavu a ne-

podliehať emóciám. Svojho času ho očarilo víno Château Pichon Longueville Comtesse de Lalande ročníka 1982, vyzrievané vo fľaši doublemagnum. Bolo nepochybne úžasné, no nie každé úžasné víno musí byť aj dobrým tovarom. Ako obchodník musí uvažovať pragmaticky.

Ladislav Muzikář sa snaží získavať privátnu klientelu, ktorá jeho prostredníctvom nakupuje En Primeur alebo nejaké raritné vína, ktoré sa ťažko zháňajú. Pochopiteľne, z času na čas predávajú nejakú fľašu aj v niektorej z reštaurácií, ale je to pre neho iba marginálna záležitosť.

Napriek tomu, že víno nakupuje ako obchodník, značnú časť si berie do svojho portfólia ako osobnú investíciu. Čo si myslí o tomto spôsobe zhodnotenia peňazí? „Principiálne investujem do vína vlastné peniaze. Keď vidím akú výnosnosť majú peňažné deriváty a zlato, investícia do vína vychádza výhodnejšie. Spočiatku som sa na to pozeral tak, že ak aj nebudem mať šťastnú ruku pri výbere, ak je to dobré víno viem ho vždy nejakým spôsobom využiť, v krajnom prípade ho môžem vypiť. Snažím sa sledovať vývoj wine indexu a treba povedať, že veľmi zle sa vlastne víno ani nakúpiť nedá, ak teda človek neurobí vyslovenú hlúposť. Stačí riziko rozdeliť do širšieho portfólia. Aj keď má človek peniaze a je ochotný ich investovať do nejakého vína, neznamená to, že sa k nemu aj dostane. Nákup takýchto vín podlieha prísnyim pravidlám. Ak u nieko-

Ladislav Muzikář pozerá na veľké vína aj ako na výhodnú investíciu.

ho nakupujete pravidelne, postupne si vybudujete určitú pozíciu a rastie vám alokácia, čo znamená možnosť kúpiť si určitý počet fliaš. V dobrých ročníkoch to nie je problém, ale ak príde zlý ročník a vy si svojich alokovaných povedzme 60 fliaš nekúpite, o rok nedostanete nič. Alokácia prepadne. Riešením je nakupovať cez iných obchodníkov, ktorí ale nákup tých 60 fliaš podmienia nákupom aj iných, o ktoré nie je až taký záujem a podobne. Občas sa objaví aj nový obchodník, ktorý hľadá nových klientov, a tak ponúka na najlepšie, čo má. Možnosť, ako sa nakoniec k tomu ktorému vínu dostať je teda viac, ale je to otázka ceny, finančného objemu a aj kontaktov. Jedným slovom, musíte byť insider.“

Celkovo nešťastím vín z Bordeaux, ale neplatí len pre ne, sú ľudia ktorí „pijú etikety“. Majú dosť peňazí, tak sa chcú nechať vidieť, že majú na to otvoriť si Premier Grand Cru. Naopak skutoční znalci a fajnšmekri sa k týmto vínam tak často nedostanú, pretože ceny išli šialene hore. Rodiny, ktoré majú vo svojom portfóliu tieto značky sa zvyšovaniu cien nebránia, pretože to pre nich znamená vyšší profit, ale celkovo tým Bordeaux trpí. Ak je vyššia cena, predá sa menej fliaš, to je staré známe pravidlo. Vznikol stav, keď priemerné ceny vína v Bordeaux išli smerom dole, pretože o čo vyššie vyleteli prémiové značky, o to nižšie museli klesnúť všetci ostatní.

Viacerí obchodníci, vrátane Ladislava Muzikářa, si sťažujú na vplyv nových zákazníkov hlavne z Číny: „Obchodovaniu s vínami z Bordeaux veľmi ublížila vlna záujmu z Ázie. Cena fľaše, ktorá sa dala predtým kúpiť za 300 Eur, je dnes dvojnásobná. Ak si uvedomíme, že víno nemá v Číne tradíciu, začať sa zoznamovať s ním prostredníctvom Château Lafite Rothschild je čistá zhovadilosť. K takýmto vínam sa treba postupne pripravovať. Je to niečo podobné, ako keby ste v autoškole začínali na autách F1. Potenciál toho auta nevyužijete ani z tretiny.“ Potom sa nemôžeme čudovať nedávno uverejnenej správe, podľa ktorej viac ako 70% vína Château Lafite Rothschild na čínskom trhu je falzifikát.

Vo svete cenných papierov existuje výraz Blue chips. Označujú sa ním akcie a dlhopisy, ktoré sa považujú za mimoriadne bezpečné s istým výnosom. Patria sem napr. švajčiarske vládne dlhopisy, podiely fondov Nomura, akcie Microsoftu atď. Vo svete vína sú takýmito blue chips práve veľké vína z Bordeaux, ich medziročný nárast často vysoko prevyšuje 10%. Princíp je jednoduchý. Keď je niečo dobré a je toho málo, je o to záujem a cena ide hore. Lafite je svojím spôsobom veľkolepé a výnimočné, až majestátne víno, ktoré nikdy nesklamalo. Aj laik naslepo musí cítiť, že má v kalichu niečo, čo zďaleka nie je každodenné. V tomto kontexte plným právom patrí do Premier Grand cru a je to právom jedno z najcennejších vín na svete. ■

Vína z jeho zbierky, ktorým udelil Róbert Parker 100 bodov.